KIRJALLINEN KYSYMYS

Pohjoismaiden neuvosto

E 17/2019

Tekijä Anders Kronborg (S)

Vastaanottajat Pohjoismaiden hallitukset

Pohjoismaiden hallituksille

Kirjallinen kysymys
vihreään talouteen siirtymisen edistämisestä

Kestävä Pohjola -valiokunnassa on käyty keskusteluja muun muassa vihreään talouteen siirtymisen tukemisesta myös jatkossa sekä kansalaisten osallistamisesta siihen. Tuulivoimakapasiteettia kasvatetaan todennäköisesti tulevina vuosina. Tuulivoimaloita rakennetaan lisää, ja monet niistä ovat entistä suurempia. Todennäköisesti kehitetään myös muita toimia. Euroopan ja Pohjoismaiden energiaverkkoja ollaan lisäksi aikeissa liittää paremmin yhteen.

Uuden energiasuunnittelun ja -toimien on havaittu herättävän paljon paikallista keskustelua. Paikallista tyytymättömyyttä ovat aiheuttaneet esimerkiksi maalle ja rannikoille rakennettavat tuulivoimalat sekä uudet korkeajännitemastot ja ilmajohdot, joiden puolesta puhutaan vihreään talouteen siirtymisen edistäjinä. Tyytymättömyys voi heikentää vihreään talouteen siirtymisen saamaa ymmärrystä ja tukea tulevaisuudessa.

Sen vuoksi haluan tiedustella seuraavaa:

- Millaiset korvaukset ja korvausehdot koskevat maanomistajia esimerkiksi korkeajännitemastojen ja tuulivoimaloiden pystyttämisen yhteydessä? Lukemani perusteella esimerkiksi Tanskan siirtoverkonhaltija Energinet maksaa rakennettavista korkeajännitemastoista korvauksia läheisten kiinteistöjen omistajille. Perusteena on tavallisesti maatalousalan organisaation (SEGES), Tanskan energiajärjestön (Dansk Energi) ja siirtoverkonhaltijan (Energinet) välinen valtakunnallinen sopimus. Säännöllisesti tarkistettava sopimus perustuu Tanskan oikeuskäytäntöön. Mastoista ja ilmajohdoista yli 280 metrin päässä sijaitsevat asunnot eivät lukemani mukaan oikeuta korvaukseen. Millainen käytäntö on muissa Pohjoismaissa?

- Millaisia kokemuksia on sähkökaapelien asentamisesta maan alle ja niiden sijoittamisesta? Onko olemassa sellaisia vaihtovirran ja tasavirran siirron menetelmiä, jotka eivät vaadi uusien ilmajohtojen asentamista?

- Miten luonto- ja maisema-arvot otetaan huomioon? Onko muissa Pohjoismaissa kokemuksia luonto- ja maisema-arvojen huomioon ottamisesta suun-

nittelussa? (Norjassa on tietääkseni ollut tähän liittyviä tutkimushankkeita tuulivoimaloiden pystytyksen yhteydessä.)

- Onko muissa Pohjoismaissa tietoa maakaapelointia koskevasta tutkimuksesta, käytännöistä tai selvityksistä? Onko kokemusta tai tietoa siitä, että lähitulevaisuudessa olisi mahdollista asentaa maan alle esimerkiksi 400 kV:n voimajohtoja aiempaa pidemmille välimatkoille? Olisiko siitä etua, että Pohjoismaat tekisivät tiiviimpää yhteistyötä edellä mainittuja asioita koskevassa tutkimuksessa, käytännön työssä ja selvityksissä?

Esbjergissä 8. syyskuuta 2019

Anders Kronborg (S)